

Uunga:

Inatsisartut Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliaat

1000-000000
01/10/2015

Umiarsualivimmiinnermut aamma umiarsuarni takornarianik angallassisuni ilaasut akileraarutaat pillugit Inatsisartut inatsisaata allanngortinneqarneranik Inatsisartut inatsisissaattut siunnersuut pillugu apeqqutinut akissut (UPA 2015/80).

09-04-2015

P. O. Box 1037
3900 Nuuk
Oqarasuaat +299 34 50 00
Nassitsigasuaat (+299) 34 63
50
E-mail: oed@nanoq.gl
www.nanoq.gl

Matumuuna apeqqutinut qujavunga, ataatsimiititaliamiillu apeqqutigineqartunut akissutikka matumuuna nassiullugit.

Apeqqut 1:

Apeqqut 1.1:

Akileraarutip peerneqarnera 8 mio. kr.-it miss. akeqartussatut naatsorsuutigineqarpoq. Konto pingaarnerup 64.10.17-ip, nunami inuussutissarsiutinut takornariartitsinermullu tapiissutinut tunngasup, ataani eqqumiitsuliornermut misigisassarsiortanermullu tapiissutit 1,6 mio. kr.-it AIS 2015-imi peerneqartussatut naatsorsuutigineqaraluartut attatiinnarnissaat qulakkeerneqarsinnaaqullugu siunnersuutip matuma nunatta karsianut aningaasaatigut kingunerisassaasa annikillisinneqarnissaat Naalakkersuisut periarfissaqarsoraat?

Akissut:

Siunnersuutip aningaasatigut kingunissaatut naatsorsorneqartut taakku 8 mio. kr.-it umiarsuarni takornarianik angallassisuni ilaasut amerlassusiisa allanngunnginnissaat tunngavigalugu naatsorsorneqarput. Umiarsuarnut takornarianik angallassisunut akitsuutip appartinnissaanut anguniagaq Kalaallit Nunaata siunissami ungasinnerusumi unammillersinnaassusaata nukittorsarnissaanut suliniutinut allanut ilaavoq, taamaalilluni siunissami takornariat Kalaallit Nunaannukartut annertuumik amerleriarlutik, tamatumalu malitsigisaanik takornarianik suliaqartuni tamani kaaviiartitat qaffallutik tassunga ilanngullugit tamatuma malitsigisaanik inuussutissarsiutit, tamatuma

aamma kingunerisaanik pisortat akileraarutitigut akitsuutitigullu isertitaannut ajunngitsumik sunniuteqarluni.

Eqqumiitsuliornermut misigisassarsiortarnermullu 1,6 mio. kr.-it tapiissutit aningaasartuutitigut ingerlatsinermi pingaarnersiuinermi tamarmiusumi ilaatinnaannut Naalackersuisut soqutiginnilluarput. Naalackersuisulli umiarsuarnut takornarianik angallassisunut akitsuutip islandimisulli qaffasitsigilersillugu appartinneratigut tamatuma pinissaa naleqqutinngitsoq isumaqarput.

Umiarsuarnut takornarianik angallassisunut tunngasutigut allanngoriartorneq mumisissagutsigu niuerfullu ilaa pissarsiareqqissagutsigu kalaallit nunaanni akitsuutit unammillersinnaassuseqartumik qaffasissuseqarnissaat pingaartut Naalackersuisunit isigineqarpoq. Tassunga atatillugu Visit Greenlandimit uparuarneqarpoq umiarsuaatileqatigiiffiit assigiinngitsut nalunaarutigereersimagaat Kalaallit Nunaannut tikittaqqilerniarlutik, allannguutissat siunnersuutigineqartut naammassineqassappata.

Eqqumiitsuliornermut misigisassarsiortarnermullu tapiissutit aalajangiussimanissaat kissaatiginarsinnaavoq; kisianni umiarsuarni takornarianik angallassisuni ilaasut akileraarutaannik annikitsumik appaasoqarneratigut aningaasalersuineq Kalaallit Nunaata unammillersinnaassutsikkut inissisimamera tamaat eqqarsaatigalugu ajornartorsiutaassaaq. Apeqqut aningaasanut inatsit pillugu partiinik maannakkut isumaqatigiinniarnermut ilaatinneqassaaq.

Apeqqut 1.2:

Inuussutissarsiummik ingerlatsisunut sunniutissat siunnersuummi allaaserineqartunut annertuumik ajoqusiinngitsumik umiarsualivimmiinnermut akileraarutip umiarsualivimmut nunalinnerit tamaasa BRT-imut ataatsimut nal. ak. 24-t aallartinneri tamaasa 1,10 kr.-iusussatut pilersaarutigineqartup qaffannissaanut Naalackersuisut qanoq periarfissaqarsoraat.

Akissut:

Soorlu 1.1-imi taaneqartog akitsuutip unammillersinnaassuseqartumut appartinnissaa ajornartorsiutaassaaq. Tunisassiat pissusissamisoortumik

assersuutaasinnaasog tassaavoq Islandimut tikeraarnej. Ataatsimut isigalugu attaveqaatikkut ataqatigiinnerusut umiarsuit takornarianik angallassisut tikittarnerinut atatillugu misigisassarsiortarnermut periarfissarpassuaqartunik Island neqerooruteqarpoq. Tamanna isumaqarpoq umiarsuaatileqatigiiffiit nunami angalaartitsinernik tunisaqarnermikkut isertitaqarnissamut periarfissaat maannakkut Kalaallit Nunaannut naleqqiullugu Islandimi pitsaanerujussuupput. Taamaattumik umiarsuit takornarianik angallassisut ornittagaat Kalaallit Nunaannit unammillersinnaasunnigortinniarneqarneranni 'tamat anguneqassappata' isumaata minnerutinnginnissaa pingaarpoq.

Apeqqu 1.3:

Akileraarutit siunnersuutigineqartumit allaanerusumik katitemissaannut periarfissanik allanik Naalakkersuisut peqarsoraat. Ataatsimiititaliap isumaa malillugu BT-mik akitsuutip umiarsuarnut ilaasortaatinut tunngatillugu akornutigaa umiarsuarmi ilaasut amerlassusiannut attuumassuteqannginnini, taamaattumillu ilaasunut imaaliiallaannaq akiligassannigortinneqarsinnaanani.

Umiarsualivimmiinnermut akileraarummut siunnersuutip umiarsuarni takornariartaatini ilaasunut akitsuutip ilaasumut ataatsimut siusinnerusukkut 525 kr.-iusup assersuutigalugu ilaasumut ataatsimut 60 kr.-inut annikilleriarujussuartinneqarneranik ilaqartinneqarsinnaanera Naalakkersuisut periarfissaqarsoraat?

Nunani umiarsuit takornariartaatit eqqarsaatigalugit Kalaallit Nunaata unammillertaanni akitsuutit taamatut akuleriisinneqarsimanerat Naalakkersuisut ilisimasaqarfigaat?

Akissut:

Usitussuseq tunngavigalugu akitsuuteqartitsineq siunnersuutigineqartoq Islandimi aamma Svalbardimi atorneqartunut aaqqissuussinernut toqqaannartumik assersuunneqarsinnaavoq. Aggvaqatigiissillugu siunnersuummi anguneqartut qaffasitsigisumik ilaasunut akitsuummik akileeqqusinissamut akornutissaqanngikkaluartoq Naalakkersuisut isumaqarput maani assersuussinermi najoqqutarineqartoq pingaaruteqartoq, taamaattumik usitussuseq tunngavigalugu akitsuut -- siunnersuutigineqartut -- pilerinarnerulluni.

Usitussutsip aamma ilaasunut akitsuutip ataqatigiissinneri akitsuutip naatsorsornissaa naleqqutinngitsumik pisarissersuutaasutut Naalackersuisunit isigineqarpoq, qularnanngitsumik Kalaallit Nunaat tamakkiisumik unammillersinnaassuseqanngitsutut suli isigineqassalluni, tassa ingerlatseqatigiiffiit nalinginnaasumik atorneqartumiit periutsip allap misissornissaanut piffissamik nukinnillu atuissammata. Akunnaatsoq paasiuminartorlu aamma akitsuutip qaffasissussaa peqatigalugu unammillersinnaassutsitsinnut uuttuutaapput pingaaruteqartut Siunnersuutip piareersarnerani aamma allaffissornikkut piuminartumik akiliisitseriaatsip aalajangiussimanissaa pingaartinneqarsimavoq.

Apeqqu 2:

Najukkami suliffissaqartitsiniarnerup aammalu inuussutissarsiummik ingerlatsisut isertitaqarnerulernissaannut siuarsaatissatut takornariartitsinermut tunngasuni sinaakkusiussat nukittorsarneqarnissaasa pisariaqartinneqarneranik Naalackersuisut oqarnerat ataatsimiititaliamit isumaqatigineqarpoq. Ataatsimiititaliarli isumaqarpoq umiarsuarnik takornariartaatinik takornariartitsineq kisimi salliutinneqartariaqanngitsaq aammali timmisartumik takornariartitsisarneq salliutinneqartariaqarluni. Assersuutigalugu ataatsimiititaliap ilisimavaa aallarnermut minnermullu akitsuutit qaffasissut aammalu billetsip akianut annertoqqutaasut kiisalu mittarfiit ammaffiisa avataatigut timmisartuussinerit takornariartitsinermit tunisassiamut annertuumik akitsorsaataasinnaasut. Mittarfeqarfiit akigititaat aqutigalugit akitsuutinik aningaasartuutinillu ikililerinissaq takornariartitsinermit iliuusissanut ilanngunneqarsinnaappat?

Akissut:

Naalackersuisunit naluneqanngilluinnarpoq timmisartuussinermit akitsuutit qaffasissut takornariaqarnikkut ineriartornermut akornutaasinnaasut, taamaattumillu tamatuma illuatungilernissaannut suliniutinik arlalinnik aallartitsisimallutik. Siullermik eqqaaneqassaaq akigititat ukioq manna allanngortinneqanngimmata, taamaalilluni nalinginnaasumik akitigut ineriartorneq billetsit akiinut nuunneqarnani. Tamatuma kisitsit akunnaatsunngorlugit assigaa missingersuutit pioreersut iluanni Mittarfeqarfiit 1,5 mio. kr.-it missaannik nassaassasut. Taakkununga ilanngutissapput 1,3 mio. kr.-it missaaniittut nassaarinissaat, tassa Akigititanut Akiliinermullu 2015-imi malittarisassami aalajangerneqarmat nunanut allanut attartorluni timmisartuussinermit aningaasartuutit appartinneqassasut, taamaalilluni

akigititat nunani allani nalinginnaasumik timmisartuussinernut naapertuutilerlutik.

Siunissami ungasinnerulaartumi aningaasartuutit sapinngisamik appasissumiitinnissaannik qulakkeerisunik Mittarfeqarfinnut periussissaliortoqassaaq. Maannakkut mittarfeqarfinnut akitsuutinut ilaatigut pissutaapput ingerlanneqartussanik aserfallatsaaliorneqartussanillu mittarfippassuaqarnera, peqatigisaanillu aningaasartuutit matussuserniarlugit allanut naleqqiullugu ilaasut ikitsuinnaallutik. Kisianni akitsuutit qaffasissuunerinut aamma pissutaavoq timmisartukkut angallassinermut toqqaannartumik attuumassuteqanngitsunik Mittarfeqarfuit arlalinnik aningaasartuuteqarnerat. Assersuutigalugu Kangerlussuarimi Narsarsuarmilu hotel-inut amigartoorutaasunut aningaasartuutit mittarfeqarfinnut akitsuutitigut matuussuserneqartarput.

Mittarfeqarfuit pillugit nassuiaat Inatsisartut Upernaakkut ataatsimiinneranni agguarneqartussatut Naalakkersuisunit nalunaarutigineqarsimavoq, tassani ajornartorsiutit erseqqinnerusumik allaaserineqarlutik, soorlu aamma aningaasartuutit appartinnissaannut aqquataasinnaasut allanneqartut.

Timmisartunik angallannikkut akitsuutit aaqgissugaaneri ineriartornissamut aporfiusutut Naalakkersuisunit aamma isigineqarput. Mittarfeqarfuit nutaamik aaqgissugaanissaannut siunnersuutip UKA15-imi oqallisigineqartussanngorlugu saqqummiunneqarnissaa sulissutigineqarpoq, tassani aamma mittarfeqarfuit ataasiakkat ingerlanneqarnerinut aningaasalersuineq isiginiarneqassalluni. Ukioq manna attartorluni aamma attartortorfiunngitsuni angallannernut ilaasunut akitsuutinik naleqqussaasoqarpoq. Taamaattorli ilaasunik angallassinermut naleqqiullugu angallassiffiunngitsunut angallannermi qaffasinnerusumik aallarnermi suli akitsuuteqartitsisoqarpoq. Timmisartuussinermut tunngasuni akitsuutit appartinneqarsinnaanerili akisussaaq, tamanna malunnartumik sunniuteqassappat. Taamaattumik aningaasanik naammattunik aningaasalersuineramik nassaarinissaq pillugu apeqqut pingaaruteqarluinnarpoq.

Apeqqu 3:

Siunnersuut pinngortitamut avatangiisinullu pitsaanngitsumik sunniuteqassasoq innuttaasulli peqqissusaannut sunniuteqassanngitsoq Naalakkersuisut oqaatigaat. Umiarsuit mingutsitsinerisa innuttaasut peqqissusaannut aamma sunniuttarneranik ataatsimiititaliap isumaqarnera Naalakkersuisut akerleraaf? Tamannami uppernarsaatissaqarluarpoq aammalu sumiiffinni aalajangersimasuni uuliap oqimaatsup atornissaa pillugu malittarisassanik (buffer-zone) nunat arlallit atuutsitsilersimanerannut pissutaasut ilagalugu. Amerikap avannaa, Europa,

Svalbard aamma qalasersuaq kujalleq umiarsuarnit aniatitat pillugit maleruagassanik sukannernerusunik atuutsitsilersimapput. Maleruagassanut taakkununnga nunatta ilanngunnissaa pilersaarutaava? Nuummi umiarsualivittaassamut atatillugu umiarsuit takornariartaatit nunamit innaallagissamit pilersorneqarsinnaanissaat, taamaalillutillu umiarsualivimmiinnerminni namminneq motoriminik ikumatitsisariaarunnissaat pilersaarutaava?

Akissut:

Ineqarnermut, Sanaartornermut Attaveqaqatigiinnermullu Naalackersuisoqarfik imatut ilisimatitsivoq:

Ilumoorpoq naak avatangiisitigut ajutooratarsinnaaneq annertusigaluartoq uuliap oqimaatsup atornissaanik Kalaallit Nunaat inerteqquteqanngimmat. Naalackersuisulli pilersaarlutik ingerlataqarfinni allani ineriartornermut ataqatigiissinneqarsinnaasumik avatangiisitigut suliniuteqartoqassasoq. Inerteqquteqarnerup aalisakkeriviit pilersuinerlu annertuumik eqqussavai, tassani aalisariutit arlallit aamma Royal Arctic Linep umiarsuai uuliamik oqimaatsumik orsussalersorneqarmata. Inerteqqut taamaattumik aningaasaqarnikut annertuumik kinguneqartitsissaaq, taamaattumillu toqqarneqarluni umiartornerup isumannaatsuunissaa annertunerusumik isiginiarneqassasoq. Taamaalilluni Kalaallit Nunaata imartaani angalasunut umiarsuarnut umiarsuillu naalagaannut piumasaqaatit qaffasinnerusut eqqunneqarput. Taakku maleruagassaapput ingerlaavartumik nutarterneqartartut, kingullermi ukioq manna Upernaakkut ataatsimiinnermi umiarsuarnut ilaasortaatinut 250 sinnerlugit ilaasulinnut piumasaqaatit annertusillugit allannguutissat saqqummiunneqarlutik. Aammattaaq Issittumiinneq pillugu nunani tamalaani imarsiornermi suleqatigiiffimmi (IMO) sulinermut Kalaallit Nunaat ilanngussimavoq, tassani ilaatigut umiarsuit sikusiorsinnaanerannut piumasaqaateqarluni.

Nunami sarfamik atuisinnaaneq assut soqutiginarpoq, tamatumalu 2015-imi misissorneqarnissaa Naalackersuisunit pilersaarutigineqarluni. Misissuinermi nunami sarfamik atuneq sutigut iluaquteqarnerusoq ajoquteqarnerosorlu qulaajarneqassaaq, soorlu aamma aningaasaqarnikkut kingunissai erseqqissarneqassasut. Nuummi umiarsualiviup ilaa nutaaq tassaassaaq containerinik uninngatitsivik, umiarsuarnik ilaasortaatinik kiffartuussissanngitsoq. Paarlattuanilli umiarsualivimmi nunaminertat ullaumikkut annertunerusumik atorneqarsinnaalissapput, taakkunanilu nunamiit sarfalersuuteqarnani. Kiisalu talittarfissat suli killeqassallutik, taamaattumik

umiarsuit talittarfimmut talillutik nunamiit sarfalersornissamut siunissami qanoq annertutigisumik periarfissaqassanersut misissorneqassaaq.

Apeqquut 4:

Takornariartitsineramik ingerlatallit aasaq manna nunalittussat qanoq amerlatiginissaat ilisimariissagaat naatsorsuutigineqartariaqarpoq. 2013-imi aamma 2014-imi takornariaqarnerup nalaanut sanilliullugu ukioq manna nunalittussat amerlassusissaat Naalakkersuisunit missingerneqarsinnaava?

Akissut:

2015-imi aqqusaarnissat nalunaarutigineqartut pillugit takussutissaqarpoq. Ukiut siuliinut naleqqiullugu aqqusaartussatut allattukkat aqqusaarsimanernut naapertuupput, 2015-imulli allattuiffik pilersaarutaasumik aqqusaartussanut naapertuulluni. Aqqusaavinnerit amerlanertigut piviusuniit appasinnerupput – 2015-imut kisitsit taamaattumik ilimagineqarpoq aasaru tikeraartussat amerlassusaannut naleqqiullugu annertunaarneqarsimassasoq.

	Aaqqusaanerit amerlassusaat	Ilaasut amerlassusaat
2012	252	23.399
2013	332	21.434
2014	274	20.216
2015	290	?

Apeqquut 5:

Umiarsuit takornariartaatit Islandiliartut Svalbardiliartullu naak amerleriarsimasut nunatsinnut umiarsuit takornariartaatit ikilisimanerannut umiarsuarnut takornariartaatinut ilaasunut akitsuutit saniatigut pissutsit allat pissutaasimasinnaanerit pillugu Naalakkersuisut ataatsimiititaliaq isumaqatigaat? Assersuutigalugu imartani sikoqarfusuni angalanermi ajutoorsinnaaneq akisussaaffiillu pillugit takornariartitsisartut akornanni nalomisoqarnera umiarsuit takornariartaatit nunatsinnukartartut ikileriarnernut pissutaataasinnaava?

Akissut:

Umiarsuarni takornariartitaani takornariarneq nunarsuaq tamakkerlugu ukiuni arlalinni annertusiartorsimavoq – taamaattumik Svalbardip aamma Islandip siuariarfusimani immikkut tupinnaateqanngilaq – pingaartumillu island-imi siuariarneq ataqqineqartariaqarluni. Malunnarporli Kalaallit Nunaanni ineriartorneq naammaginangitsoq. Umiarsuarnut takornariartaatinut ilaasunut kalaallit nunaanni akitsuutip qaffasissuunera taamaattumik nassuiaatinut ilaasinnaavoq – alla tassaasinnaavoq ilaasut taarsernerannut atatillugu Kalaallit Nunaata takornariaqarnikkut tikikkuminaatsuuneranik ajornartorsiuteqarneq, mittarfeqarfinni akitsuutit qaffasissut takornariaqarnikkut ineriartornermut aporfiullutik.

Umiarsuarnut takornariartaatinut ilaasunut akitsuutip qaffasissoorujussuunerata saniatigut Kalaallit Nunaata umiartorfigineranut atatillugu suut piumasaqaatigineqassanersut piffissami sivisuumi nalornissutigineqarsimapput. Tassani eqqarsaatigineqarput marluulluni umiartornissaq pillugu siunissami piumasaqaateqarsinnaaneq pillugu nalunaaruterpassuit, pingaartumik sikusiorsinnaaneq eqqarsaatigalugu Kalaallit Nunaanni maleruagassat. Pissutsit tamakku umiarsuaatileqatigiiffinni nangaanermik ernumassuteqarnermillu pilersitsisimapput.

Imartani sikoqartuni umiartorneq pillugu nalornineq eqqarsaatigalugu tamanna soorunami umiarsuaatileqatigiiffinnut ataasiakkanut pissutissaqartitsivoq. Tamannali aamma Alaskami imaluunniit Sikuiuitsumi Kujallermi umiartorneq – niuerfiit siuartorfusut - eqqarsaatigalugu atuuppoq. Taamaattumik Kalaallit Nunaanni umiarsuit takornariartaatit ikileriarnerinut sikutigut pissutsit siullermik pissutaasinnaaneri ilimanangitsutut isigineqartariaqarpoq.

Apequt 6:

Ingerlaarfissaminnik allangortitsinermikkut umiarsuit ataasiakkaat umiarsualivimmiinnermut akileraarummik akiliinngitsoorsinnaanerat aalajangersakkat nutaat kingunerisinnaagaat aarleqqutigineqarsinnaava?

Akileraruttip BRT-mut ataatsimut naatsorsorneqartarnera pissutaalluni umiarsuit mikinerit angallassinermi ataatsimi ikinnerusoriarluni nunalittarnissamik siunissami pilersaarusiortalernissaat aarleqqutigineqarsinnaava?

Umiarsuaaqqap ilisimasassarsiortup ilaasunullu sanilliullugu annertungaatsiartumik usitussuseqartup aammalu nunatsinni amerlasooriarluni nunalittup BRT-mut ataatsimut akileraarutissaata naatsorsorneqarnera ilaasunut maanna akitsuutigineqartumut sanilliullugu qaffasinnerusinnaanera ilimanarsinnaava? Ilimagisariaqarpormi taakku illoqarfinnut mikinernut nunaqarfinnullu takornarianit isertitaqarnissamut nalinginnaasumik periarfissaqarneq ajortunut tikittartuusut.

Akissut:

Akitsuutit annertuumik ikilisinneqarsimasut pinngitsoornissaat kisiat siunertaralugu ingerlaarfuit allanngortinneqarneri ilimanarpallaanngitsutut isigisariaqarpog. Assigiinngisitaartumik tunisassianik neqerooruteqarsinnaaneq umiarsuarnut takornariartaatilinnut pingaaruteqassaaq – tamanna taamaallaat pisinnaavoq nunami misigisaqarnissamik neqerooruteqarnikkut. Umiarsuaq takornariartaat aqqusaarfeqanngitsoq taamaattumik niuerfinnut angisuunik niuernikkut soqutiginaateqassanngilaq.

Umiarsuaaqqanik arlalinnik aqqusaagaqartunut ataatsimut isigalugu akitsuutitigut annertunerusumik aningaasanik pissarsiffiusunik naatsorsuinernik assersuusiortoqarsinnaavoq. Amerlanertigullu umiarsuaaqqanut sivisussusikkut killeqartitsisarluni. Taamatut naatsorsuinikkut assersuut taamaattumik eqqarsaasersuutaannartut isigineqartariaqarpog.

Umiarsuaaqqat ilisimasassarsiortut ilaasullit eqqarsaatigalugit akitsuutitigut tamarmiusumik – maannakkut siunnersuutigineqartumilu – aaqqissuussineq angalanerup tamarmiusup akiata killeqartorujussuarmik ilaannarissavaa. Umiarsuarnut anginerusunut angisuunullu maannakkut akitsuutit umiarsuarnut takornariartaatit ineriartortinnerinut naleqqiullugu isornartuusinnaapput.

Taamaalillunga neriuppunga Ataatsimiititaliap apeqqtai naammaginatumik akissuteqarfigisimallugit.

Inussiarnersumik inuulluaqqusillunga

Andreas Uldum